

Становище на Европейския икономически и социален комитет относно „Творчество и предприемачество: механизми за излизане от кризата“ (становище по собствена инициатива)

(2011/C 48/09)

Докладчик: г-жа SHARMA

На 18 февруари 2010 г. Европейският икономически и социален комитет реши, в съответствие с член 29, параграф 2 от Правилника за дейността си, да изготви становище по собствена инициатива относно

„Творчество и предприемачество: механизми за излизане от кризата“.

Специализирана секция „Единен пазар, производство и потребление“, на която беше възложено да подготви работата на Комитета по този въпрос, прие своето становище на 1 септември 2010 г.

На 465-ата си пленарна сесия, проведена на 15 и 16 септември 2010 г. (заседание от 15 септември 2010 г.), Европейският икономически и социален комитет прие настоящото становище с 109 гласа „за“, 2 гласа „против“ и 6 гласа „въздържал се“.

1. Въведение – „Мостът“

За да излезе от финансовата криза и поеме предизвикателства като безработицата, бедността, неравенството, глобализацията и изменението на климата, Европа трябва да разшири съзнанието на своите граждани.

1.1 В това становище добавената стойност на **творчеството и предприемачеството** се разглежда като механизъм за излизане от кризата с акцент върху инвестирането в **човешкия капитал** чрез насърчаване и поощряване **на една конструктивна нагласа**.

1.2 В Европа под предприемачество обикновено се разбира новосъздадени предприятия, МСП, секторите на предприятията с търговска цел и на социалните предприятия. **Предприемачеството е „способността на личността да претворява идеите в дела“** и следователно стойността му за обществото, особено в период на криза, не може да се подцени или отрече. То включва:

- творчество, иновации и поемане на рискове;
- способност за планиране и управление на проекти, за да бъдат постигнати определени цели;
- подкрепа в ежедневието у дома и в обществото;
- осъзнаване от страна на служителите на контекста на техния труд;
- способност да се възползват от предлагашите им се възможности;
- основа за по-специфични знания и умения, необходими за извършването на социална или търговска дейност ⁽¹⁾.

2. Заключение и препоръки

2.1 Целта на настоящото становище е да се намерят начини за осъзнаване и осъществяване на потенциала на европейския гражданин. В него се използва приобщаващ подход, за да се създадат възможности за повече хора независимо от възраст, пол, раса, способности или обществено положение. Въпреки това, в конкретните регионални, национални и европейски програми за насърчаване на *творчеството и предприемачеството* трябва да се обръща внимание на необлагодетелстваните групи, за да се намери решение на проблема с неравнопоставеността в обществото.

2.2 В него се търсят отговори на въпросите:

- как да се съхрани многообразието на Европа и същевременно да бъде превърнато в обща идентичност;
- как Европа да се превърне в СЪЗДАВАЩА ВЪЗМОЖНОСТИ сила и да предоставя на гражданите си възможности за действие;
- как да се създаде една Европа на гордост, амбиция и ценности, с посланици самите граждани, които да могат да се радват на успеха на своите постижения.

2.3 Вследствие на финансовата криза ЕИСК признава нуждата от стимулиране на създаването на работни места и на здрави и устойчиви икономики в държавите-членки. Висококачественият труд се нуждае от висококачествено предприемачество и от инвестиции в публичния и частния сектор, за да бъде конкурентоспособен в международен план. Предприемачеството е един от инструментите, които отговарят на това предизвикателство, дават реалистични надежди за успех на всички обществени слоеве и помагат на Европа да намери една по-динамична идентичност.

⁽¹⁾ COM(2005) 548. Приложение – параграф 7.

2.4 Стратегията „Европа 2020“ предлага тематични и целеви движещи фактори във връзка със следните приоритети:

- създаване на стойност чрез поставянето на знанието в основата на растежа;
- повече възможности за хората в приобщаващи общества. Придобиването на нови умения, насърчаването на творчеството и иновациите, развитието на предприемаческия дух и гладкият преход от едно работно място към друго ще имат ключово значение в един свят, който ще предлага повече работни места в замяна на по-голяма адаптивност;
- изграждане на конкурентоспособна, свързана и по-екологична икономика.

2.5 Кризата позволява да се създадат нови модели за развитие, растеж и управление. За постигането на промяната е особено важно да има подобрени и съгласувани рамкови условия, а това дава на социалните партньори и на гражданското общество възможност да дадат своя принос чрез предлагането на практически и ефективни механизми.

2.6 От човешкия капитал на Европа би могло бързо да се извлече полза чрез създаване на една „ПОЛЗОТВОРНА“ среда, ако се ПРИЛАГАТ следните прости и осъществими препоръки:

10 основни точки – стъпки в посока на промяна:

1. ВИЖДАНЕ – единно виждане за Европа;
2. ОБРАЗОВАНИЕ – насърчаване на амбициозността;
3. МОБИЛНОСТ – създаване на възможности за организирано обучение;
4. ОСЪЗНАВАНЕ НА РИСКОВЕТЕ – обучаване на европейците да не се боят от рисковете;
5. СТИМУЛ – насърчаване на предприемаческия дух;
6. ОТЧЕТНОСТ в европейските проекти;
7. ОБЩНОСТ – насърчаване на активното гражданство;
8. ОСЪЩЕСТВЯВАНЕ на политика в полза на предприемачите и МСП;
9. КОНСУЛТАЦИИ – дискуссионна платформа за заинтересованите страни;
10. НАСЪРЧАВАНЕ на нова култура в медиите и посредством посланици.

2.7 Тези препоръки не трябва да останат задача само на една от заинтересованите страни, а да бъдат отговорност на всички. В един сложен свят на бързи промени хората се нуждаят от нови способности и умения, за да избегнат изключването. Социалният диалог може да повлияе на промяната, за да се постигнат целите на стратегията „Европа 2020“ и да се развие устойчивото предприемачество. В цяла Европа трябва да се създаде традиция, която да позволява на отделните хора и на организациите да развият предприемачеството.

2.8 Инвестирането в предприемачеството като европейска ценност:

Ако ти дам 1€ и ти ми дадеш 1€, всеки от нас ще има по 1€.

Ако ти дам 1 идея и ти ми дадеш 1 идея, ще имаме по 2 идеи.

Предприемачеството в Европа = 500 млн. души + 500 млн. идеи + 500 млн. действия.

Колко от тези идеи биха могли да ни изведат от кризата?

3. Европа днес

3.1 През 2008 г. Европа беше засегната от финансова криза, която започна в САЩ, но се отрази сериозно на икономическите и социалните измерения на обществото. Причините за кризата са добре документирани, а Европа е сред най-засегнатите в средносрочен и дългосрочен план.

3.2 През 2010 г. в ЕС има над 20 млн. безработни. Този неизползван човешки капитал се състои предимно от младежи, жени, възрастни работници, мигранти и други уязвими групи. Нито публичният сектор с огромните си дефицити, нито големите компании, изправени пред предизвикателствата на кризата и глобализацията, ще бъдат способни сами да създадат толкова работни места в краткосрочен план. Митът за бързото възстановяване на икономическия растеж в ЕС е нереалистичен, освен ако не се променят структурните условия, тъй като безработицата е предимно структурен проблем, а не се дължи на икономическите цикли.

3.3 ЕС трябва да се съсредоточи върху икономиката, устойчивото предприемачество, заетостта и социалната политика, но глобализацията няма да чака Европа да навакса своето закъснение, макар че тя има с какво да допринесе за развитието на другите. Европейското измерение е възможност за обмяна на опит и средство за създаване на по-силна европейска идентичност във и извън Европа.

3.4 Днес Европа има 27 талантлив, сплотени и продуктивни държави-членки, а съседните страни се стремят на всяка цена да се присъединят към ЕС. Силата му се изразява в много аспекти: мир, стабилност, разнообразие, системи от закони, добро управление и солидарност. В Европа се наблюдава сериозно зачитане на обществените ценности и на нейните региони. В икономически план Европа разполага с пазар от 500 млн. души и нейните предприятия имат добър потенциал за растеж.

3.5 Време е Европа да оптимизира нашите колективни предимства.

4. Предприемачеството – едно от предимствата на ЕС и един от механизмите за излизане от кризата

4.1 Предприемачеството води до осигуряването на благоденствие, което ще изведе Европа от кризата. Договорът от Лисабон признава предприемачеството и разнообразието от икономически заинтересовани страни и сега трябва да се намерят нови пътища на устойчиво партньорство като основна движеща сила на растежа, за да бъде ЕС все така конкурентоспособен.

4.2 Това ще включва търсенето на нови идеи и набирането на скорост, така че да се изгради доверие, надеждност и продължителен растеж в бъдеще. Богатството ще подкрепя инвестициите в образованието, работните места, уменията, производителността, здравеопазването и социалните условия, а предприемачеството, творчеството и иновациите са основни инструменти за обществения напредък.

4.3 Въз основа на научни изследвания и натрупан от предприятията значителен теоретичен и практически опит бе установено, че съществува явна връзка между предприемачеството и растежа⁽²⁾. Бизнес асоциации, профсъюзни конфедерации, международни агенции за развитие, Световната банка, МОТ, ОИСР и НПО подкрепят насърчаването на предприемачеството като основен инструмент за растеж, развитие, преодоляване на бедността и социално приобщаване. В редица становища на ЕИСК се дават препоръки в полза на предприемачеството в обществото и редица държави-членки имат добри практики в областта на предприемачеството.

4.4 В цял свят предприемачеството е било определяно като фактор за иновации, инвестиции и промяна, и като такова то може да играе важна роля за излизане от настоящото икономическо положение, което се характеризира с висока степен на

несигурност. В този контекст признаването на знанията и уменията чрез предприемачество е един от механизмите за решаване на проблемите и за напредък въз основа на нови идеи.

4.5 В ЕС винаги е имало баланс между икономическото развитие и сериозния ангажимент към социалното измерение и той трябва да продължи, като включи предприемаческите дейности в ежедневието. Това включва и области, несвързани с икономиката:

— Предприемачеството спомага за социалното приобщаване и преодоляването на бедността, „защото обществото е в центъра на анализа на иновациите⁽³⁾“, тъй като променя своите идеи, практики и институции.

— Опазването на околната среда разчита на устойчивите енергийни източници и на приспособяването към изменението на климата, и това ще доведе до нови начини на работа, до „екологизиране“ на работните места и до създаването на нови „зелени“ работни места и технологии.

— Туризмът, обновяването и миграцията, включително съживяването на селските и необлагодетелстваните региони, ще изисква предприемачески дейности за създаване на работни места и за промяна на инфраструктурата, особено в отрасли като градското обновление, земеделието, горското стопанство, островния⁽⁴⁾ и селския туризъм.

— Образованието си служи с творчеството, за да намира движещите сили за стимулиране на търсенето на познания, които ще накарат хората от всички равнища и възрасти да се учат.

— Здравеопазването използва нови начини на работа и технологии за осигуряване на оптимална среда за полагане на грижи, извършване на изследвания и осигуряване на лекарства и лечения.

— Демографските тенденции ще наложат социални адаптации, новаторски и творчески решения за справяне с проблемите в областта на инфраструктурата и услугите, заетостта, семейството и социалната защита.

— Дейностите на НПО, вкл. проекти по места и проекти за обучение, са ефикасни и новаторски в редица отрасли, изискващи нови решения за справяне с обществените предизвикателства.

(2) Audretsch, D. В. и R. Thurik (2001), Linking Entrepreneurship to Growth („Свързване на предприемачеството с растежа“), OECD Science, Technology and Industry Working Papers (Работни документи на ОИСР за наука, технология и индустрия), 2001/2, OECD Publishing. doi: 10.1787/736170038056.

(3) EUCIS-LLL Barcelona 2010.

(4) Bornholm, Дания.

— Капацитетът на публичния сектор ще изисква решения за предоставяне на същите и дори по-добри услуги, но с ограничени средства.

4.6 Всеки човек има талант, творчество и предприемачески дух и те се развиват там, където средата може да стимулира такива дейности. Особено важно е да се наблегне на индивида, отчитайки разнообразието, защото изключването и дискриминацията са омагьосан кръг, порочна спирала, която изостря неравенството в шансовете: колкото по-малко от своя потенциал осъществяват хората, толкова са по-немотивирани да се развиват⁽⁵⁾. Особено днес в Европа това може да предостави нови решения за намаляване на големия брой неквалифицирани и безработни лица. Освен това един разнообразен подход може да помогне за създаването на възможности за повече хора независимо от възраст, пол, раса, способности или обществено положение.

4.7 Редица колективни фактори спомагат за създаването на среда, благоприятна за успеха във всички области на живота, включително излизането от кризата:

— Ясно ВИЖДАНЕ с реалистична МИСИЯ и осъществими ЦЕЛИ;

— ПРОЕКТ с ОБЩА ЦЕЛ/ИДЕНТИЧНОСТ;

— СЪСРЕДОТОЧЕНОСТ и КОНСТРУКТИВНА НАГЛАСА;

— ЛИДЕРИ, които поощряват както индивидуалността, така и силните общи ЦЕННОСТИ.

5. 10 ОСНОВНИ ТОЧКИ – списък от възможни дейности с цел създаване на благоприятна среда

Растежът не се случва във вакуум – за него са нужни хора със сходна нагласа, мрежи и заинтересовани страни. В крайна сметка установяването на традиция в обществото, работното място и дома ще направи предприемачеството достъпно за лица и организации и освен това ще насърчи създаването на нови работни места чрез малки предприятия и ще подобри предлагането на квалифицирана работна ръка. Заинтересованите лица – работодатели, профсъюзи, НПО, представители на публичния сектор и политици, вземащи решения – трябва да се обединят, за да доведат до промяна на културата и до появата на „предприемаческа култура“, която да бъде от полза за ВСИЧКИ, не само за да се излезе от настоящата криза, но и за да се преодолеет глобалните предизвикателства в дългосрочен план.

⁽⁵⁾ Hillman 1997.

5.1 Следва да се оповести едно **единно, ясно виждане за Европа**⁽⁶⁾, заедно със стратегия и с конкретни цели. Това предполага политическо ръководство, което да се отчита за своите действия, да бъде отговорно и да има усет към действителността. Проектът за единен пазар ще донесе икономическо благоденствие за всички, повишена мобилност, нови умения, възможности за бизнес и по-богат избор и трябва да се преосмисли и допълни. Предприемачеството за всички трябва да присъства във всяка една политическа област.

5.2 Лидерите трябва да поемат реален ангажимент за **обучението по предприемачество в цяла Европа**, като част от учебните програми и от ученето през целия живот. Трябва да се оценява насърчаването на амбициозността и значението на творчеството и предприемачеството, и те да не се смесват с бизнеса или с търсенето на печалба. Творчеството се развива посредством учене в рамките на формални и неформални системи. Преподавателите трябва да се участват пълноценно, за да се гарантира, че посланието ще бъде правилно предадено. Учителите може да се възпротивят на една по-стеснена дефиниция на предприемачеството, като например ограничено до новосъздадените предприятия, но може да приемам по-добре едно по-широко понятие като основно умение за цял живот. Може да се помисли за използване на „стълба на предприемачеството“ (entrepreneurial staircase) за развиването на дейности и на обучение, за да влезе предприемаческият дух в класната стая⁽⁷⁾.

5.2.1 Учителите следва да възприемат пионерски подходи, експериментално обучение и методи, за да запознават учениците с новите умения и технологии, които са отражение на глобализацията. Те трябва да осъзнаят ролята си на „улесняващи фактори“, които помагат на учениците да станат по-независими и да поемат инициативи в своето обучение. Ефективното обучение на преподавателите, обменът на добри практики и мрежи⁽⁸⁾, както и на методологии и умения, могат да помогнат на учителя да се адаптира към всички видове обучение. Би могло да се обмисли установяване на партньорство с работодателите, профсъюзите и НПО в полза на предаването на знания.

⁽⁶⁾ Гражданите трябва да осъзнаят, че:

- I. Визията на Европа е създаването на Съединени европейски щати, които зачитат всички езици и култури и са отворени към света;
- II. Силата на Европа е в създаването на общ и мирен правен субект след векове на граждански войни и конфликти;
- III. ЕС олицетворява един благоденстващ политически субект, който дава максимални възможности за осъществяване на индивидуалните и колективните мечти;
- IV. Да бъдеш европеец, означава да споделяш общи ценности и най-вече една положителна смесица от индивидуални (резултати) и колективни ценности;
- V. Предимствата от европейското гражданство се състоят във възможността хората да използват европейското измерение в културен, икономически и научен план за развитието на личните си способности и умения за своето бъдеще и за бъдещето на другите.

⁽⁷⁾ ОВ С 309, 16.12.2006 г., стр. 110.

⁽⁸⁾ „Towards greater cooperation and coherence in entrepreneurship education“ (Към по-значително сътрудничество и последователност в обучението в областта на предприемачеството), Европейска комисия, март 2010 г.

5.3 Създаването на възможности за организирана мобилност с учебна цел трябва да стане основен елемент от европейската идентичност. Достъпът до учене е определящ фактор за социално сплотяване, политическо участие и упражняване на гражданството⁽⁹⁾. Една амбициозна инициатива за Европейска образователна схема за XXI век би могла да бъде поставена на обсъждане от ЕИСК със заинтересованите страни и по-късно да бъде представена на отговорните лица от ЕС.

5.3.1 Триъгълникът на знанието (образование, изследвания, иновации) играе ключова роля за стимулиране на растежа и за създаването на нови работни места в бъдеще. „Еразмус“, „Леонардо“, „Сократес“ и други подобни програми трябва да бъдат отворени за всички; следва да се улесни достъпът до тях, като се намалят административните тежести и се вземат насърчителни мерки за засилване на участието. ЕИСК препоръчва да се създаде образователен паспорт „Europass“, в който да се отбелязват всички образователни степени, завършени в Европа.

5.4 Трябва да **убеждават европейците да не се боят от рисковете** и да възприемат конструктивно поведение, заедно с култура на „оценка“ на риска, за да се развие продуктивно общество. Ползата и предимствата за обществото от творчеството и иновациите следва да се насърчават и да се полагат съзнателни усилия за скъсване с негативната „пораженческа култура“, която се наблюдава днес в Европа.

5.4.1 Трябва да се разгледат новаторски механизми за достъп до финансиране. Такива биха могли да бъдат механизми за микрокредитиране (PROGRESS, ESF, JASMINE, JEREMIE и CIP) и микрокредити за кредитни кооперации и общностни проекти⁽¹⁰⁾. Тези механизми могат не само да помагат на предприемачите, но и да гарантират устойчивостта на инициативи в полза на общностите или на развитието, особено за НПО.

5.4.2 Наличните инструменти за подпомагане на иновациите трябва да бъдат приспособени така, че да отразяват тяхната променливост (иновации, отворени към услугите и насочени към потребителите). Сред механизмите, които могат да ускорят превръщането на познанията в пазарни продукти, са преодоляването и намаляването на комплексността, увеличаването на гъвкавостта на механизмите, улесняването на сътрудничеството и по-бързият достъп до фондовете.

5.5 **Насърчаване на големите предприятия да проявяват творчество и стимулиране на предприемаческия дух.** Трябва да се използват уменията и талантът на всички работещи, тъй като те притежават редица практически и интелектуални заложби. Откриването на тези умения и нематериални

активи трябва да се насърчава чрез разработване на нови инструменти за улесняване на откриването им.

5.5.1 Трябва повече да се поощряват и насърчават възможностите за приобщаване и обучение на студентите и безработните.

5.5.2 Изграждането на мрежа от предприятия, позволяваща „роенето“ на предприятия („spin-offs“), в която голямото предприятие ще оказва подкрепа, ще напътства и ще дава на новаторите възможности за намиране на пазари, може да се използва, за да се пускат на пазара регистрирани патенти, които още не са имали достъп до него. Мерки в подкрепа на комитетите за социален диалог и на социалните партньори, за да извършват и спомагат за оценки на въздействието на Европейската стратегия за заетост и стратегията „Европа 2020“ трябва да бъдат обмислени с цел развитие на отношенията и насърчаване на оптимална среда на работното място.

5.6 За да се оправдаят тези инвестиции, трябва да се извършва **оценка на дългосрочните цели на европейските проекти**. В този подход следва да се включи отчитането на устойчивостта, комерсиализацията на успешните резултати и надграждането върху тези резултати, за да може цялото общество да извлече полза от тях.

5.6.1 Това би могло да стане с помощта на **междурегионални и многоотраслови проекти**, вкл. клъстери, за да се предложи обединяването на опита със свежите идеи, за да се обменят нови умения, занаятчийски опит, знания и мрежи в отношения на наставничество/попечителство. Поощряването на устойчиви икономически проекти чрез привличане на предприемачи с екологично мислене, добре запознати с проблемите на климатичните промени и на все по-намаляващите източници на фосилна енергия, ще благоприятства защитата на околната среда.

5.7 **Насърчаване на общностните инициативи и на активното гражданство**, за да се поощряват проекти от полза за общността и/или инициирани от общността в европейска перспектива. Този механизъм трябва да отчита разнообразието и най-уязвимите групи, и би могъл да бъде съпроводен със създаването на европейска система за доброволно сертифициране в областта на корпоративната социална отговорност (КСО) и с преглед на възможностите за общностни инициативи.

5.8 Сериозен ангажимент за прилагане на политиките е от основно значение за подпомагане и за осигуряване на благоприятна среда за предприемачите, желаещи да започнат бизнес. 98 % от всички дружества в ЕС са МСП и с дългогодишната си традиция в областта на развитието на МСП рамката на ЕС трябва да се запази и усъвършенства⁽¹¹⁾:

⁽⁹⁾ BIG ISSUE, ACAF Испания.

⁽¹⁰⁾ www.european-microfinance.org Примери за проекти за общностно и социално приобщаване, основани върху предприемачеството.

⁽¹¹⁾ МСП често биват разглеждани като най-значителната група предприемачи и препоръките в подкрепа на техния растеж заемат важно място в документите на ETUC (Европейска конфедерация на синдикатите) и UEAPME (Европейски съюз на занаятчиите, малките и средните предприятия) и в редица становища на ЕИСК.

— **„Small Business Act“ за Европа и принципът „мисли първо за малките“ („Think Small First“)** все още изискват сериозен ангажимент в редица държави-членки и са недостатъчни, за да се направи необходимото по време на криза. Трябва да се предвиди по-голям достъп и участие на МСП в проектите на ЕС и обществените поръчки, с отворени пазари, за да се подкрепи растежът на предприятията. Подкрепа за интерактивните среди може да бъде оказана с помощта на инкубатори, клъстери, научно-технически паркове и партньорства с академичните среди. За целта би могло да се предвиди създаването на „ОБЩО ГИШЕ“ на ЕС, което да бъде източник на информация за предприемачите от всички сектори.

— Трябва да се предвиди **предпазна мрежа на социална сигурност** за самостоятелно заетите лица, която да отчита специалните аспекти на фирменото управление, и по-специално за майчинството, грижите за децата и закриването на предприятия.

— **Съветът да приеме статута на европейско предприятие за МСП** и по този начин да подкрепи проекта за единен пазар и да улесни трансграничните трансакции за МСП. Този проект, който се основава върху една инициатива на ЕИСК, създава европейска самоличност в полза на новите предприемачи.

— **По-добра информираност и по-голяма подкрепа за програмата „Еразмус за млади предприемачи“⁽¹²⁾.** Трябва да се намерят решения за привличане на по-голям брой предприятия, приемащи млади предприемачи и да се признава техният принос, за да има проектът реално въздействие. Това би могло да включва „Награда за европейски предприемач“, „Търговска марка на ЕС“ или участие в дейности за разгласяване на дейността. Рядко се извършва акредитация на уменията на предприемачите, за разлика от работниците; тези умения рядко се вземат под внимание и техният принос за обществото не е признат.

5.9 Следва да се използва опитът, като се създаде **дискуссионна платформа между заинтересованите страни** за подобряване на европейския дух и култура на иновациите и творчеството. Подобряването на сътрудничеството между заинтересованите страни би позволило да се направят съгласувани и трансверсални политически препоръки по теми като по-добри

отношения между университетите и предприятията, иновация в търговските и нетърговските сектори, мобилност на учените, употреба на структурните фондове или най-добрите световни практики и създаване на рамка за решаване на належащи проблеми. Гражданският диалог с цел улесняване на насърчаването на предприемаческия дух на регионално равнище може да поощри създаването на профил на европейския предприемач, адаптиран към нуждите на 21-ви век.

5.10 **Насърчаване на тази нова култура чрез медиите, опирайки се на мрежа от посланици и примери за успех.**

Трябва да се насърчава култура, която признава предприемаческото мислене и подкрепя инициативи в полза на новосъздадените и разрастващите се предприятия, социалните предприемачи, иновациите в публичния сектор, творчеството в работата, планирането на наследяването на предприятия и участието на служителите. За новата култура на предприемачеството в Европа са необходими лидери и застъпници под формата на говорители или „посланици“.

6. Кризата е стимул, който може да накара Европа не само да признае потенциала на своите граждани, но и да насърчи сред тях появата на предприемачески дух и предприемаческа култура.

6.1 Настоящата криза няма да бъде единствената, с която се сблъсква Европа, и за да се гарантира, че ЕС е подготвен за бъдещи предизвикателства, трябва да се даде импулс с помощта на 10-те основни точки като механизъм за постигане на напредък, съпроводен с:

— План за действие;

— Европейска работна група за предприемачеството;

— Платформа на заинтересованите страни;

— Среща на върха между ЕС и G20 относно предприемачеството;

— „Да обновим Европа“ („Европа 2020“).

6.1.1 ЕИСК би могъл да развие тези идеи в близко бъдеще съвместно със заинтересованите страни.

Брюксел, 15 септември 2010 г.

Председател
на Европейския икономически и социален комитет
Mario SEPI

⁽¹²⁾ Програмата на ЕК (ГД „Предприятия и промишленост“) „Еразмус за предприемачи“.